

Hyvinvointia liikunnasta / Kuopion kaupungin liikuntapalvelusuunnitelma

Hyvinvoinnin edistämisen johtaja Heli Norja Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut

Vuoden 2015 alusta voimaan tulevan uuden liikuntalain mukaan kunnan tehtävänä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla. Kunnan tulee järjestää asukkailleen liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Tähän tavoitteeseen tulee pyrkiä mm. tukemalla kansalais- ja seuratoimintaa, rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja sekä kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä. Kunnan tulee kuulla kuntalaisia keskeisissä, liikuntaa koskevissa päätöksissä sekä arvioida kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Tehtävien toteuttaminen tulee tapahtua kunnan eri toimialojen yhteistyönä ns. poikkihallinnollisesti.

Liikuntalain tavoitteena on edistää (2 §):

1. eri väestöryhmien mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa;
2. väestön hyvinvointia ja terveyttä;
3. fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista;
4. lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä;
5. liikunnan kansalais- ja seuratoimintaa;
6. huippu-urheilua sekä
7. liikunnan ja huippu-urheilun rehellisyyttä ja eettisiä periaatteita

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat arvot: tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat, ympäristön kunnioittaminen, kestävä kehitys

Valtioneuvoston periaatepäätöksen (12/2008) ja voimassa olevan hallitusohjelman mukaan liikunnan tulee sisältyä peruspalveluluonteisena kuntien hyvinvointipolitiikkaan.

Yhä selvemmin on valtakunnallisesti ymmärretty liikunnan kaikinpuolinen hyvinvointia ja terveyttä edistävä vaikutus. Kuopiossa on paikallistasolla lähdetty järjestämään tältä pohjalta palveluita laajassa yhteistyössä.

Tärkeää on liikuntamahdollisuuksien tarjoaminen eri ikäisille kaupunkilaisille, erityisesti niille, joilla on heikommat mahdollisuudet elämäntilanteen, varallisuuden, vakaakuntoisuuden yms. takia. Keskeistä on lasten ja nuorten ohjaaminen liikunnalliseen elämäntapaan. Jotta tähän tavoitteeseen päästäisiin, Kuopiossa laitettiin liikkeelle jo vuonna 2006 ”Aktiivinen lapsuus ja nuoruus Kuopiossa” – kokonaisuuteen kuuluvat kulttuuri- ja liikuntapolut. Kaikille perusopetuksen oppilaille on tätä kautta tarjottu aktivoivaa liikuntaa mm. välituntiliikunnan ja liikunnallisten kerhojen avulla.

16.12.2014

Yhtenä tärkeänä painopistealueena on ikääntyneiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen liikunnan kautta. Ammattilaisten lisäksi koulutetut vapaaehtoiset vertaisohjaajat liikuttavat viikoittain satoja kaupunkilaisia. Kunnossa kaiken ikää (KKI) – kautta on jo yli kymmenen vuodenaikana saatu lisärahoitusta työikäisten aktivoimiseen liikunnan pariin. Vuosina 2014-2015 pääpaino on MENOX- liikuntaneuvonnan (selkeästi terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat) kehittämisellä pysyväksi toimintamalliksi Kuopioon sekä työttömien liikunnan aktivoinnissa.

Erityisryhmien osalta painotetaan vahvasti lapsiin ja nuoriin. Erityisliikuntaa kehitetään samanaikaisesti kahdella suunnalla; Toisaalta sovellettuina palveluina ja toisaalta integraation/ inklusion pohjalta kaikille yhteisenä liikuntana.

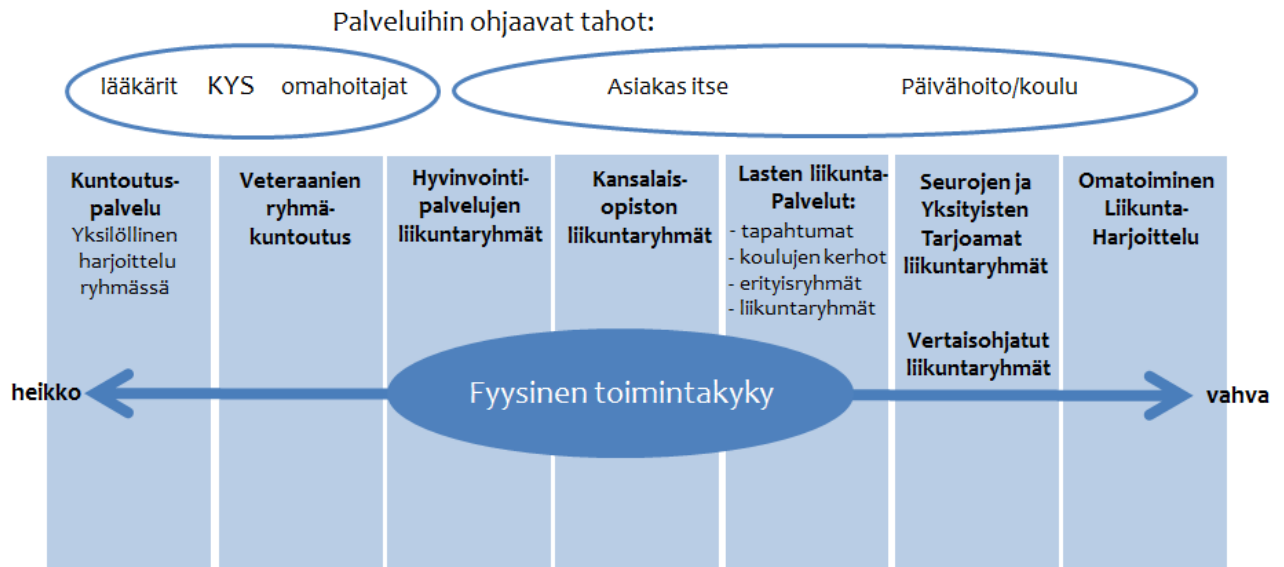
Kuntaliitosten myötä Kuopio on laajentunut alueeltaan nopeasti. Tämä asettaa myös liikunnan aktivoinnille kovat haasteet. Perusteellisen alueilla jo olevien toimintojen ja tarpeiden kartoituksen jälkeen toimintaa tulee suunnitella alueen asukkaat vahvasti osallistaen ja alueen omat mahdollisuudet huomioiden.

Kaiken toiminnan kannalta olennaista on yhteistyö eri palvelualueiden, järjestöjen, oppilaitosten yms. kanssa. Kaupunki jakaa vuosittain yleis- ja erityisavustuksia liikuntajärjestöille; vuonna 2014 noin 525.000 euroa 73:lle järjestölle. Lisäksi Kuopiossa on erittäin monipuolinen ja kattava liikunta-, ulkoilu- ja virkistysalueverkosto sekä runsaasti erilaisia liikuntapaikkoja. Edellä mainitusta kokonaisuudesta tehdään erillinen selvitys.

Kuopiossa on kehitetty yhteistyössä ns. liikuntapalveluketjuajattelua.

KUVIO 1.

Liikuntapalveluketju

Perusterveydenhuollon kuntoutukseen asiakkaita tulee lääkärin läheteellä. Henkilökohtaisen tarkastelun jälkeen asiakkaita ohjataan yksilölliseen ryhmäkuntoutukseen tai hyvinvointipalveluiden tai kansalaisopiston liikuntaryhmiin, sekä seurojen tai yksityisten/yritysten tarjoamiin palveluihin aina kunkin henkilön tilanteen ja tarpeen mukaan. Tavoitteena on pitemmällä tähtäimellä kuntoutettavan omaehtoinen liikunnan harrastaminen.

Kuopiolaisten lasten- ja nuorten liikkumista ja ravintotottumuksia on arvioitu jo vuosien ajan Itä-Suomen yliopiston Lasten liikunta- ja ravitsemus- tutkimuksen ja sen jatkon Koulunsa aloittavien lasten terveydenedistämisen (KALT) - tutkimuksen kautta. Lisäksi tietoa on saatu mm. valtakunnallisesta Kouluterveyskyselystä. Liikunnan aktivoinnin ja kansalaisopiston liikuntaryhmien asiakkailta kerätään palautetta säännöllisesti toiminnan kehittämistä varten.

Hyvinvointia liikunnasta - selvityksessä keskitytään kuvaamaan Kuopion kaupungin liikunnan aktivoinnin nykytilaa ja pohtimaan kehittämisen suuntaviivoja.

Vaikutusten arviointi

Esitys

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyy Hyvinvointia liikunnasta/ Kuopion kaupungin liikuntapalvelusuunnitelman pohjaksi kaupungin liikunnan aktivoinnin jatkokehittämiselle.

Liitteet

8 8313/2014 Liikuntapalvelusuunnitelma 2014 - 2020

Valmistelija

16.12.2014

119 §

Heli Norja
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. 017 18 4000

Päätösehdotus

Palvelualuejohtaja Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä hyvinvoinnin edistämisen johtajan esityksen.

Päätös

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginhallituksen jäsen Harri Auvinen saapui kokoukseen klo 17.00 tämän asian esittelyn aikana.

